

Tourism and Recreation

<https://dergipark.org.tr/tourismandrecreation>

E-ISSN: 2687-1971

Rekreasyon yönetimi bölümü derslerinin analiz edilmesi ve yeni ders müfredat önerisi*

Analysis of recreation management department courses and new curriculum recommendation

Fatma Nur Buzcu¹, Ercan Karaçar^{2*}

¹Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, buzcu.nur23@gmail.com, 0009-0001-2599-6719

²Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, ekaracar@sinop.edu.tr, 0000-0002-1124-9667

MAKALE BİLGİSİ

ARTICLE INFO

Araştırma / Research Article

Anahtar Kelimeler:

Rekreasyon yönetimi, Eğitim,
Rekreasyon yönetimi eğitimi, Müfredat

Key Words:

Recreation management, Education,
Recreation management education,
Curriculum

Gönderme Tarihi / Received Date:

24.04.2025

Kabul Tarihi / Accepted Date:

13.12.2025

Yayınlanma Tarihi / Published Online:

31.12.2025

DOI:

[10.53601/tourismandrecreation.1682765](https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1682765)

ÖZET

Yapılan araştırmalarda insanların boş zamanının artması, insanların zamanlarını daha kaliteli ve verimli şekilde geçirmek istemeleri sonucunu ortaya koymuştur. Bireylerin boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri için, bu alanda uzmanlaşmış ve eğitimi almış kişilerin, bireylerin boş zamanı değerlendirme aşamasında onların hayatına dahil olması gerekliliğini elzem hale getirmiştir. Bu durumun da çözülebilmesi için üniversitelerde bulunan 'Rekreasyon Yönetimi Bölümü' önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bireylerin boş zaman etkinliklerine yönelmesi ve doğru faaliyetlerde bulunmasında ise bu bölümün eğitimi almış kişilerle mümkün olacağı düşünülmektedir. Rekreasyon yönetimi eğitimi, serbest zamanların artması ile önemli bir hale geldiği tespit edilmektedir. Üniversitelerde bu bölümün açılması, bireylerin boş zamanlarını nasıl değerlendirecekleri konusu hakkında bilgilendirmesi bakımından bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de bulunan rekreasyon yönetimi bölümlerinin müfredatlarının incelemek ve literatüre katkı sunmak için yeni müfredat önerisi tasarlamaktır. Ayrıca çalışma sonunda önerilecek olan yeni müfredat tasarımı da bundan sonra açılacak bölümler için referans olması bakımından önemlidir. Çalışmada yöntem kısmında üniversitelerin web sayfaları ile YÖK atlas incelenmiştir. Bununla beraber çalışma ile ilgili elde edilen bulgulara da yer verilmiştir. Rekreasyon yönetimi bölümleri incelendiğinde alandan doktora eğitimi almış akademisyen sayısının zamanla arttığı, Türkiye'de 20 üniversitede 21 fakülte ve yüksekokulunda yer aldığı görülmüştür. Müfredatlara genel olarak bakıldığında rekreasyon yönetimi meslek dersleri ile spor ağırlıklı derslerin yer aldığı, bunun yanında başta dil dersleri olmak üzere işletme, yönetim organizasyon gibi derslerinde olduğu görülmektedir. Araştırmanın sonucunda, rekreasyon yönetimi bölümleri için örnek bir müfredat önerisi oluşturulmuştur.

ABSTRACT

The researchers found that the increase in people's free time has revealed that individuals want to spend their time in a more quality and efficient way. Additionally, it is known that individuals can present the results of evaluating these periods clearly and concisely. In order for individuals to be able to evaluate their leisure time efficiently, it has become essential that people who are specialized and trained in this field should be involved in their lives during the leisure time evaluation phase. To solve this situation, it is thought that the 'Recreation Management Department' in universities plays an important role. It is thought that it will be possible for individuals to turn to leisure activities and to engage in the right activities with the people who have received an education from this department. It is determined that recreation management education has become important with the increase in leisure time. The opening of this department in universities makes this study important in terms of informing individuals about how to evaluate their leisure time. This study aims to examine the curricula of recreation management departments in Türkiye and to design a new curriculum proposal to contribute to the literature. In addition, the new curriculum design to be proposed at the end of the study is important as a reference for the departments to be opened in the future. In the methodology part of the study, the web pages of universities and the YOK atlas were examined. In addition, the findings obtained from the study are also included. When the recreation management departments were examined, it was seen that the number of academicians with doctoral education in the field has increased over time, and there are 21 faculties and colleges in 20 universities in Türkiye. When the curricula are examined in general, it is seen that there are recreation management vocational courses and sports-oriented courses, as well as courses such as business administration, management, and organization, especially language courses. As a result of the research, a sample curriculum proposal for recreation management departments is provided.

* Sorumlu yazar /Corresponding author

Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, ekaracar@sinop.edu.tr, 0000-0002-1124-9667

* Bu çalışma Doç. Dr. Ercan Karaçar danışmanlığında Fatma Nur Buzcu tarafından 30.05.2024 tarihinde tamamlanan "Üniversitelerde Lisans Düzeyinde Eğitim Verilen Rekreasyon Yönetimi Bölümü Müfredatlarının İncelenmesi" başlıklı ve 871881 tez no'lu yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

1. Giriş

Zaman kavramı insan yaşamında önemli bir yere sahiptir. Zaman hızlı ilerlediği için nasıl değerlendirildiği, neler yapıldığı, kimlerle zaman geçirildiği ve ne derece doğru şekilde değerlendirildiği bireyler açısından hassasiyet göstermektedir. Doğru değerlendirilemeyen zaman herkes için geri alınamayan bir süreç olarak ifade edilmektedir. Bu sebepten dolayı bireyler zamanlarını doğru bir şekilde değerlendirmeleri gerekmektedir. Zaman telafisi olmayan bir olgudur. Bireylerin yaşamını uzun veya kısa, tekrarlanması imkânsız olan, başlangıç anı ve bitiş anı belli olan, saat ile ölçülebilen bir kavram olarak ifade edilebilmektedir (Güçlü, 2001). Zaman hem zorunlu ihtiyaçlardan hem iş alanında hem de eğlencenin olduğu dilimlerden oluşur. Bireyler yemek yeme, uyuma gibi zorunlu ihtiyaçlara vakit ayırırken aynı zamanda iş hayatına ve eğlence alanına da vakit ayırmaktadır. İş alanı, genelde yoğun tempolu ve stresli geçen bir zaman dilimi olmasından dolayı bireyler eğlence alanına yönelirler. Bireyler eğlence için ayırdıkları zaman dilimini doğru ve güzel değerlendirmek isterler. Bu doğrultuda değerlendirilen zaman rekreasyon faaliyeti olarak değerlendirilir.

Kişilerin hayatında boş zamanların artması refah payının arttığını göstermektedir. Refah payıyla beraber artan yaşam kalitesi bireylerin rekreasyon faaliyetlerine yönelmesini sağlamıştır. Bu durumda rekreasyon faaliyetleri önem kazanmaya devam etmiştir. Bireyler, sosyal, psikolojik ve fiziksel alanlarda rahatlamayı amaçlar. Sosyalleşebilmek, güzel tecrübeler edinmek, kendilerini keşfetmek için rekreasyonel faaliyetlere yönelirler. Rekreasyon aktivitelerinin şahıs açısından, fiziksel gelişim, sağlıklı bir gelişim yaratmak, ruh sağlığını kazandırabilmek, sosyalleştirebilmek, iş ve çalışma verimin arttırabilmek, bireysel beceri ve yeteneklerinin gelişimini sağlamak, bireyin mutlu olmasını sağlayabilmek; toplumsal açıdan bakıldığında ise, demokratik toplumun oluşturulmasına, toplumsal dayanışmayı ve bütünleşmeyi sağlayabilmesi gibi faydalarına olanak sağladığı görülmektedir (Karaküçük, 2008). Günlük hayatta yapılan faaliyetlerin monotonlaşması, serbest zaman etkinliklerini sürekli yenilenme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu durum, bireylerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olan çeşitli hizmetlerin talebini arttırmış ve bu alan canlı bir sektör haline gelmiştir. Ekonomideki verimlilik artışı ve çalışma koşullarındaki iyileşmelerle birlikte ortaya çıkan serbest zamanın bilinçli şekilde değerlendirilmesi, bireyler için olumlu sonuçlar doğuracak bütüncül bir uğraş halini almaktadır. Önceki yıllarda araştırmalarda, serbest zamanın olumlu bir şekilde değerlendirilmesinin, kendini gerçekleştirmiş genç bireylerin gelişimine katkı sağladığı yaygın olarak ifade edilmektedir (Tolukan, 2010, s. 1). Bu yararları ulaşabilmek için, bu işin eğitimini almış, donanımlı kişilere ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Boş zamanlarının değerlendirilmesinde, rekreasyon alanında eğitim almış kişiler devreye girdiğinde ortaya faydalı ve sağlıklı sonuçlar çıkacaktır. Rekreasyon alanında eğitim alan bireyler, zaman kavramını en doğru şekilde değerlendirilmesini sağlayacaktır. Refah düzeyinin artmasıyla birlikte boş zamanların artması ve bu boş zamanların daha etkili ve keyifli bir şekilde geçirme isteğinin oluşması, rekreasyon kavramına olan ilgi ve alakayı arttırmıştır. Bunun

sonucunda ise üniversitelerde rekreasyon yönetimi ile ilgili bölümlerin açılmasına öncelik etmesine sebebiyet vermiştir.

2. Kuramsal Çerçeve

Zaman, tüm insanlara eşit oranda sahip olduğu fakat farklı şekillerde kullanmakla birlikte eş benzeri olmayan son derece değerli bir araçtır. Lakin, durdurulması, depolanması, tekrarlanması ve yerinin doldurulması imkânsız olan bir öneme sahiptir (Karaoğlu, 2006). Zaman doğası gereği önemli bir yere sahiptir. Örneğin, bir saatlik süreç incelendiğinde ne şekilde değerlendirildiği o sürecin nasıl kullanılmasıyla ilişkilidir. Bunun sonucunda bir saatlik zaman diliminin anlamlı bir şekilde değerlendirilmesi anlamsız ve boşa geçen süreden çok daha önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır (Festjens & Janiszewski, 2015).

Zaman bireyin zihninde düşündüğü ürün olduğu ve herkes için farklılık gösterdiği bilinmektedir (Addington, 1993, aktaran İç, 2004). Bu kavram ile ilgili tanımlar incelendiğinde herkes için değişen tanımlar olması, belli kabul edilen bir tanımın yapılmasına imkân sağlamadığını göstermektedir (Gülbüz & Aydın, 2012).

Bireyler iş hayatı sonrasında kalan vakitte sevdiği kişilerle güzel vakit geçirebilmekten ve dinlenebilmekten haz duymaktadırlar. Bundan dolayı iş hayatından arta kalan zamanı değerlendirebildikleri için önemli bir yere sahiptir (Şahin vd., 2009). İnsanlar için kendi ihtiyaç ve geçimlerini sağlayabilmek ne kadar önem arz ediyorsa boş zaman yaratabilmek ve en güzel şekilde sürdürebilmekte bir o kadar önemli yere sahip olmalıdır (Gülbahçe, 1996).

Boş zaman en geniş anlamıyla bireyin kendi arzuları doğrultusunda mecburi sorumluluklarının dışında kalan vakitte eğlenebilecekleri, oyalanabilecekleri ya da kendisini geliştirebilecekleri için hak etmiş olduğu vakittir (Karaküçük, 1999). Tatmin edici doyumlar için kısıtlamalara ya da sürece bağlı olmaksızın isteklerini yapabilecek olma hürriyetidir. Başka bir söylemle iş hayatı dışında kalan zamanda herhangi bir yarar sağlayabilmek için özgür bir şekilde kendi isteği ile değerlendirebildiği etkinliğe vakit ayırmasıdır (Tekin, 2003).

Serbest zaman ve boş zaman kavramı üzerinde çalışmış olan filozoflar ve sosyologlar, bu alanda ders veren akademisyenler, boş zaman yöneticileri ve öğrencileri boş zamanın ne olduğu konusu hakkında uzunca bir süre tartışmışlardır. Boş zaman kavramı, farklı olan kültür ve kişilerde anlam farklılığı göstermektedir. Toplumun hayatında belli bir ehemmiyeti olan bu kavramın geçmiş zamanlara oranla şu an da ne olduğu ve ne anlam ifade ettiğinin öneminin fazla olduğu anlaşılmaktadır (Torkildsen, 2005). Mecburi hayat dışında kendi istek ve arzusuyla uzaklaşıp çeşitli faaliyetler gösterdiği zaman dilimidir (Hacıoğlu vd., 2008). Rekreasyon açısından boş zaman; boş zaman kavramıyla eş bir anlama sahip olan bir diğer kavram ise rekreasyondur. Fakat boş zaman ve rekreasyon kavramları birbirinde tamamen farklı olan kavramlardır. Bu iki kavramın tarih açısından değişik yorumlanmakla beraber farklı kökene sahip olduğu görülmektedir. Rekreasyon terimi bireyin yaşamla ilgili temel gereksinimlerini tamamladıktan sonra gerçekleştirmiş olduğu bütün faaliyetleri ifade ediyorken boş

Tablo 1. Rekreasyon Yönetimi Lisans Programlarının Bulunduğu Üniversiteler

Üniversite Adı	Fakülte-Yüksekokul Adı	Öğretim Üyesi Sayısı	Öğrenci Alım Yılı
Akdeniz Üniversitesi	Turizm Fakültesi	5	2015
Akdeniz Üniversitesi	Manavgat Turizm Fakültesi	4	2018
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	12	2010
Balıkesir Üniversitesi	Turizm Fakültesi	5	2018
Giresun Üniversitesi	Turizm Fakültesi	5	2019
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Turizm Fakültesi	4	2023
Karabük Üniversitesi	Turizm Fakültesi	4	2020
Kırklareli Üniversitesi	Turizm Fakültesi	5	2019
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Tavşanlı Uygulamalı Bilimler Fakültesi	4	2021
Mersin Üniversitesi	Turizm Fakültesi	7	2020
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Turizm Fakültesi	7	2015
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Kadirli Uygulamalı Bilimler Fakültesi	6	2019
Pamukkale Üniversitesi	Turizm Fakültesi	3	2021
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Turizm Fakültesi	7	2020
Selçuk Üniversitesi	Turizm Fakültesi	4	2020
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Turizm Fakültesi	7	2019
Harran Üniversitesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu	3	2020
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	4	2018
Siirt Üniversitesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu	5	2019
Sinop Üniversitesi	Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu	6	2019
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu	6	2021

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

zaman bireyin temel gereksinimlerini tamamlayıp artıran kalan kısmını ifade etmektedir.

Rekreasyon insanın mesleki, ailesel ve toplumsal görevlerini tamamladıktan sonra, hür iradesiyle seçmiş olduğu hızlı bir şekilde eğlenebilme, dinlenebilme, bilgi ve yeteneklerini artırabilme ve kendinde yenileyebilme uğraşlarına katılım göstermesidir (Kır, 2007). Alan yazın incelendiğinde, rekreasyon teriminin tanımlanmasında her bir araştırmacı çoğunlukla psikolojik, sosyal ve ekonomik açıdan değişik yönlerini ele alıp yorumlamış olduğunu göstermektedir (Metin vd., 2013). Kişinin hür zamanı içinde zevk alabilme, birtakım toplumsal, duygusal ve fiziksel davranışlarını kazanabilme amacıyla yapılan faaliyetler veya tecrübeler olarak tanımlanabilmektedir (Ağyar vd., 2012). Toplumda geleceğin liderlerini yetiştirmek ve kabiliyetler ile donatabilmek büyük bir önem taşımıştır. Bu sebepten dolayı üniversite kurumları boş zaman ve rekreasyonla yakın bir bağ kurup öğrencilerdeki ilgi ve alışkanlık durumları için olması gereken sorumluluklarını üstlenmeleri gerekmektedir. Buna ilişkin tüm öğrenciler sayısı olmayacak şekilde etkinliklere katılması ve bu durumların sürekli yenilenip imkânlarında artışların olması sağlanmalıdır (Means, 1973'ten akt. Ağaoğlu, 2002).

Türkiye'de bireylerin bilinçlenmesi, sağlıklı yaşam eğilimlerinin artması ve yaşam süresinin uzamasıyla birlikte, engelli bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yönelik çabalar, rekreasyona olan ilginin artmasına ve bu alanda nitelikli iş gücü talebinin yükselmesine neden olmaktadır. Bu gelişmelere bağlı olarak, ülkemizde rekreasyonla alakalı bölümlerinin açılmaya başlandığı görülmektedir. Uygulama açısından bakıldığında, doğal güzelliklerle zenginleşen turizm bölgeleri rekreasyonun en önemli alanlarından biri haline gelmiştir. Özellikle alternatif spor turizmi kapsamında yürütülen rekreasyon faaliyetlerinin çeşitlilik gösterdiği dikkat çekmektedir. Bu nedenle, rekreasyonel amaç taşıyan sportif turizmin; Türkiye'de alternatif turizmin gelişimi, turizm sezonunun uzatılması, ülke ekonomisinin güçlendirilmesi ve tanıtım faaliyetleri açısından önemli olduğu ifade edilmektedir (Zorba, 2008, s. 55.).

Rekreasyon eğitiminin verilmesi ile çocukluğundaki yaşamı süresince kazanmış olduğu bütün alışkanlıklarının yardımı ile vücudu doğru kullanılabilmeyi, doğru olan değerlerin hayat felsefesi olarak benimsemeyi ile tüm yaş grubunda bulunan kişilerin refah seviyesinde artış sağlayarak yaratıcı, sağlıklı birey ve toplumlar oluşturmayı hedeflemiştir (Zorba, 2008). Bunun yanında rekreasyon eğitimi almış bireylerin, kişiler ve rekreasyonel etkinlikler konusunda bilgili olunmasının beklendiği görülmektedir. En başta bireyin psiko-sosyal yönünü incelemiş davranış bilimlerinin anatomik yapısı konusunda bilgili olunmasını amaçlamıştır. Sportif teknolojiyi kullanmış olan rekreasyon faaliyetlerinin planlamasını yaparak etkinliklere olan katılımda teşviki sağlayıp toplum içindeki sağlığın oluşmasına ve toplumun kaynaşmasına hizmet eden bilgili ve becerikli, nitelikli kişilerin yetiştirilebilmesi gibi hedefleri de bulunmuştur (Tütüncü, 2008).

Rekreasyon bölümlerinin oldukça geniş bir alanı kapsadığı görülmektedir. Bu nedenle, bu alandan mezun olacak öğrencilerin gerekli bilgi ve becerilerle donatılması amacıyla kapsamlı bir eğitim süreci öngörülmektedir. Böylece mezunlar, çeşitli iş olanaklarına erişim sağlayarak kariyer fırsatlarını değerlendirebileceklerdir. Rekreasyon alanında istihdam edilebilecek başlıca sektör ve kurumlar şu şekilde sıralanabilir: kâr amacı gütmeyen hizmet kuruluşları, ticari işletmeler, kamuya ait rekreasyon kurumları, profesyonel ve amatör spor kulüpleri, rekreasyon amaçlı tesisler, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki ilköğretim ve ortaöğretim okullarında özel ilgi dersleri, sağlık sektörü, okul öncesi eğitim kurumları, huzurevleri, sağlık merkezleri, eğlence parkları, sağlık parkları, bakım evleri, konaklama işletmeleri, sağlık turizmi kapsamında faaliyet gösteren işletmeler ve kür merkezleridir (Zimmermann vd., 2014, s. 144.).

Rekreasyon bölümü, profesyonel olan insanlarla çalışmış birden fazla çeşitli kurumu ve müşterileri içermiş zengin bir yeri kapsadığı görülmektedir (Zimmermann vd., 2014). Bu sebeple tasarlanması planlanan müfredatların sektörün gereksinimlerini atlamadan donanımlı bir şekilde hazırlamayı ve hazırlanmış olan bu müfredatın sektöre bağlı bir eğitimi vermesi gerekli olmaktadır. Sektöre bağlı olunan eğitimin tüm

Tablo 2. Rekreasyon Yönetimi Bölümlerinin Öğrenci Bilgileri

Üniversite Adı	Öğrenci Sayısı	Erkek	Kadın	Taban Puan	Tavan Puan	Mezun Sayısı
Akdeniz Üniversitesi	296	197	99	306,900	384,034	52
Akdeniz Üniversitesi (Manavgat)	223	145	78	268,611	363,611	39
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	355	209	146	261,300	373,129	69
Balıkesir Üniversitesi	181	106	75	290,000	370,139	32
Giresun Üniversitesi	118	77	41	283,750	355,995	17
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	32	12	20	296,268	363,133	-
Karabük Üniversitesi	92	54	38	276,750	345,014	-
Kırklareli Üniversitesi	191	122	69	270,750	346,357	2
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	102	64	38	293,235	353,414	-
Mersin Üniversitesi	119	76	43	268,333	363,059	-
Necmettin Erbakan Üniversitesi	302	183	119	259,694	350,441	32
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	127	76	51	260,850	339,874	-
Pamukkale Üniversitesi	58	36	22	262,500	373,782	-
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	219	125	94	272,900	366,390	-
Selçuk Üniversitesi	86	50	36	250,000	358,288	-
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	179	108	71	271,586	338,613	7
Harran Üniversitesi	159	95	64	267,100	336,208	-
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	137	85	52	259,318	339,258	33
Siirt Üniversitesi	143	86	57	280,790	344,113	3
Sinop Üniversitesi	153	100	53	267,306	344,077	22
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	88	49	39	271,293	335,682	-

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

aşamalarında geriye dönük besleme olmalıdır. Bu eğitiminin kapsamı için sektörün beklenti düzeyleri, değişme gösteren şartları da göz önünde tutarak devamlı değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Rekreasyon programlarından mezun olan öğrencilerin şu alanlarda bilgi sahibi olmaları beklenmektedir: çalışan bireyler aracılığıyla kullanılan süreç ve teknikler; eğlence, park, turizm ve ilgili diğer endüstrilerin kapsamı ve niteliği; mesleğin tarihi, bilimsel ve felsefi temeller; sektörde yer alan meslek grupları tarafından kullanılan uygulamalı bilgiler ve teknikler (Zimmermann vd., 2014, s. 145.). Mezun öğrencilerin niteliğinin artırılması, yalnızca bireysel başarıya değil, aynı zamanda ülke kalkınmasına da katkı sağlayacaktır. Bu nedenle, hâlihazırda açılmış ya da açılması planlanan rekreasyon bölümlerinde, gelişmiş ülkelerdeki rekreasyon eğitimi modelleri takip edilmeli; bununla birlikte, yerel ihtiyaçlar, kültürel zenginlikler ve toplumsal değerler de dikkate alınarak eğitim programları şekillendirilmelidir. Rekreasyon alanına ilişkin bilgi düzeyinin artırılması; doğru

ve uygulanabilir kararların alınması, beklentilere uygun yeni programların tasarlanıp düzenlenmesi ve alanın hedeflerine ulaşmasında işlevselliğin en üst düzeyde sağlanması açısından önemli katkılar sunacaktır (Zorba vd., 2008, s. 5.).

Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Uygulamalı Bilimler Fakültesi ve Turizm Fakülteleri rekreasyon yönetimi bölümleri bünyesinde verilen rekreasyon eğitimi müfredatlarının, rekreasyon hizmetini sunabilecek niteliklere sahip elemanları yetiştirebilecek şekilde planlanması gerekmektedir (Tütüncü, 2008). Rekreasyon Yönetimi Bölümü eğitimi, Türkiye’de sadece fakültelerde değil bazı diğer birimlerde de verilmektedir. Rekreasyon Yönetimi Bölümü eğitimi müfredatının alana uygun şekilde planlanması önem arz etmektedir. Üniversitelerde verilen eğitimin müfredatına bakıldığında, bu alanda eğitimi nitelikli şekilde almış ve gerekli eğitim seviyesine yükselmiş bireyler yetiştirmeyi amaçlayarak hazırlanmalıdır. Bu çerçevede yapılan çalışmalar incelendiğinde; Tütüncü (2008) Rekreasyon Yönetimi’ne Yönelik Üniversite Düzeyinde Bir

Tablo 3. Rekreasyon Yönetimi Yüksek Lisans ve Doktora Durumları

Üniversite Adı	Yüksek Lisans- Doktora Durumu	Bulunduğu İl
Akdeniz Üniversitesi	Yüksek Lisans	Antalya
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Yüksek Lisans- Doktora	Ankara
Balıkesir Üniversitesi	-	Balıkesir
Giresun Üniversitesi	-	Giresun
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	-	Isparta
Karabük Üniversitesi	-	Karabük
Kırklareli Üniversitesi	-	Kırklareli
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	-	Kütahya
Mersin Üniversitesi	Yüksek Lisans- Doktora	Mersin
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Yüksek Lisans- Doktora	Konya
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	-	Osmaniye
Pamukkale Üniversitesi	-	Denizli
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	-	Sakarya
Selçuk Üniversitesi	-	Konya
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	-	Van
Harran Üniversitesi	-	Harran
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Yüksek Lisans- Doktora	Karaman
Siirt Üniversitesi	-	Siirt
Sinop Üniversitesi	Yüksek Lisans	Sinop
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	-	Tokat

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4. Rekreasyon Yönetimi Ders Müfredatlarının Analizi

Üniversite Adı	Ders Müfredatlarının Analiz İçerikleri
Akdeniz Üniversitesi	Müfredatta elzem olan zorunlu dersler ile rekreasyon temelli derslerinin olduğu görülmektedir. Rekreasyon yönetimi, rekreasyonel liderlik, terapötik rekreasyon, gibi spesifik derslerin yanı sıra spor ve turizm ağırlıklı derslerin olduğu görülmektedir. Bununla beraber yabancı dil derslerine de önem verildiği anlaşılmaktadır.
Akdeniz Üniversitesi (Manavgat)	Zorunlu ve elzem olan 5'i derslerin yanı sıra rekreasyona giriş, rekreasyon psikolojisi, terapötik rekreasyon, rekreasyon ve spor gibi rekreasyon alanıyla ilgili zorunlu derslerin olduğu görülmektedir. Ayrıca animasyon ve eğlence alanıyla ilgili derslere de yer verilmiştir. Bu fakülte de yabancı diller grubu zorunlu seçmeli şeklinde Almanca, Rusça, İngilizce dersleri olarak verilmektedir. Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatında seçmeli ders sayısının da fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müfredatta formasyon derslerinin de seçmeli olarak verildiği görülmektedir.
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	Ders müfredatında, elzem olan zorunlu dersler dışında rekreasyon, rekreasyon kaynakları, rekreasyon ve spor, rekreasyon etkinlikleri, rekreasyon ve yerel yönetimler gibi zorunlu olan derslerinin az olduğu görülmektedir. Genel olarak ders müfredatında yiyecek-içecek, seyahat acenteciliği ve animasyon ile ilgili derslerin daha ağırlıkta olduğu anlaşılmaktadır.
Balıkesir Üniversitesi	Ders müfredatına bakıldığında ders isimlerinin genelde turizm alanıyla ilgili olduğu görülmektedir. Bununla beraber rekreasyon derslerinin daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yabancı dil olarak İngilizce ve Almanca dersleri verilmektedir. Seçmeli ders grubunda ise mutfak yönetimi, makro ekonomiye giriş, sosyal güvenlik hukuku, imar ve gayrimenkul mevzuatı gibi farklı derslerden oluştuğu sonucuna varılmıştır.
Giresun Üniversitesi	Ders müfredatının derslerinde zorunlu olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili ve İngilizce dersleriyle birlikte rekreasyona giriş, rekreasyon işletmeciliği, rekreasyon yönetimi, rekreasyon psikolojisi ve rekreasyon pazarlaması ve rekreasyon etkinlikleri dersleri üniversite de zorunlu olarak işlenilmektedir. Seçmeli ders grubunda ise önbüro, seyahat ve yabancı dil dersleri üzerine olduğu görülmektedir. İngilizce, Almanca, Rusça dersleri dışında farklı olarak Çince, İtalyanca ve İspanyolca dili dersleri de bulunmaktadır.
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Mecburi olan rekreasyon ile ilgili dersler arasında Rekreasyona giriş, rekreasyon psikolojisi, rekreasyon yönetimi, rekreasyonel yetenek yönetimi ile rekreasyon sosyolojisi görülmektedir. Diğer zorunlu derslere bakıldığında turizmde iletişim, turizmde giriş, genel pazarlama ve English Elementary, English Communication gibi yabancı dersler de bulunmaktadır. Yabancı dil seçmeli dersleri arasında ise İngilizce, Almanca ve Rusça derslerinin olduğu görülmektedir.
Karabük Üniversitesi	Müfredatta genel turizm, genel işletme, davranış bilimleri ve iletişim, yönetim ve organizasyon gibi farklı zorunlu derslerin olduğu görülmektedir. Bu müfredatta rekreasyon ile ilgili dersler arasında ise rekreasyona giriş, rekreasyon etkinlikleri, rekreasyon ve spor ile rekreasyon ve kentler gibi dersler bulunmaktadır. Müfredatta, yabancı dil dersleri zorunlu seçmeli olarak verilmektedir. Diğer seçmeli derslere bakıldığında ise turizm, animasyon ile alakalı dersler olmakla beraber seçmeli derslerin az olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.
Kırklareli Üniversitesi	Zorunlu dersler dışında rekreasyon ile ilgili rekreasyon yönetimi, rekreasyonel liderlik, rekreasyon programlama, kentlerde rekreasyon yönetimi, kamuda rekreasyon politikaları gibi derslerin olduğu görülmektedir. Bu üniversitenin müfredatında turizm alanı ile ilişkisi bulunan dersleri de bulunmaktadır.
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Ders müfredatında genel işletme, genel muhasebe, genel turizm, turizmde etik, destinasyon yönetimi gibi zorunlu dersler bulunmaktadır. Rekreasyon ile ilgili ders müfredatına bakıldığında ise rekreasyona giriş, rekreasyon psikolojisi, rekreasyonda etkili iletişim becerileri, rekreatif alan tasarımı gibi zorunlu derslerin olduğu görülmektedir. Bu üniversitenin müfredatında bulunan yabancı diller seçmeli ders olarak verilmektedir.
Mersin Üniversitesi	Bölümünün müfredatında rekreasyon derslerinin görülmesiyle beraber farklı zorunlu derslerinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu derslerin isimlerine bakıldığında ise; girişimcilik temelleri, proje tasarımı, finansal okuryazarlık, örgütsel davranış, ürün ve fiyatlandırma, analiz ve raporlama, empati ve senfoni gibi dersler olduğu görülmektedir. Ayrıca rekreasyon derslerinde de ticari rekreasyon yönetimi, Türkiye rekreasyon kaynakları, rekreasyonun psiko-sosyal dinamikleri gibi farklı ders isimleri bulunmaktadır.
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Bu üniversitenin ders müfredatının yoğun olduğu anlaşılmaktadır. İncelenmiş olan ders müfredatında zorunlu ve seçmeli dersler bulunmaktadır. Rekreasyon alanı ile ilgili zorunlu dersler de rekreasyon şehir ve medeniyet, farklı kültürlerde rekreasyon, özel gereksinimli gruplarda rekreasyon faaliyetleri, rekreasyon ve oyun kültürü, rekreasyon araştırmaları ve güncel gelişmeler gibi farklı ders isimleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra seçmeli ders grubunda voleybol, hentbol, yüzme, masa tenisi, dağcılık, futbol, tekvando, okçuluk gibi spor ağırlıklı derslerin bulunduğu da görülmektedir.
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatı incelendiğinde zorunlu ve seçmeli derslerin az olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Rekreasyon temelli derslerin yanında turizm ile ilgili dersler ile yabancı dil dersleri de bulunmaktadır. Bu üniversitenin seçmeli ders müfredatında spor ağırlıklı derslerin olduğu görülmektedir. Yabancı dil ders grubunda ise sadece İngilizce dersinin bulunduğu görülmektedir.
Pamukkale Üniversitesi	Ders müfredatında rekreasyon ile ilgili zorunlu derslerin bulunmasıyla beraber serbest zaman anlayışı, analitik düşünme ve karar verme, güncel ekonomik yaklaşımlar, dijital pazarlama ve yeni medya yönetimi gibi farklı derslerinde bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu ders müfredatında turizm, spor ve rekreasyon alanları ile ilgili seçmeli dersler bulunmaktadır. Yabancı dil grubunda ise İngilizce ve Almanca derslerinden farklı olarak Çince, İspanyolca, Japonca, İtalyanca ve Fransızca dersleri verilmektedir. Ayrıca staj uygulamasının da müfredatta olduğu görülmektedir.
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatında ders sayısının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Zorunlu olan ders grubuna bakıldığında rekreasyon psikolojisi, terapötik rekreasyon, rekreasyona giriş, rekreasyon işletmeciliği, rekreasyon yönetimi gibi rekreasyon ağırlıklı derslerin olmasıyla birlikte staj uygulamasının da olduğu görülmektedir. Müfredatta, bilgi teknolojileri ve kodlama, boş zaman teknolojisi, işletmede mesleki eğitim gibi farklı zorunlu dersleri de bulunmaktadır. Yabancı dil derslerinin incelenmesi sonucunda ise mesleki İngilizce ve İngilizce zorunlu olarak verilmekle beraber seçmeli olarak Almanca, Çince, Rusça ve Arapça gibi farklı dillerin verildiği görülmüştür. Bu üniversitenin seçmeli ders grubunda, rekreasyon dersleri ile eğitsel oyunlar ve drama, kamp yönetimi, sahne sanatları gibi dersler bulunmaktadır.
Selçuk Üniversitesi	Ders müfredatının incelenmesi sonucunda derslerin genelde rekreasyon ve turizm dersleri üzerinden planlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Meslek anatomisi ve fizyoloji, rekreasyon ve animasyon uygulamaları, akademik ve mesleki gelişim projesi, girişimcilik ve insan kaynakları yönetimi gibi bazı farklı zorunlu derslerin bulunduğu da görülmektedir. Seçmeli ders grubuna bakıldığında ise az ders sayısı olmakla birlikte işaret dili, doğa da yaşam, yaratıcı drama, ritim ve dans gibi dersleri bulunmaktadır.
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatında turizmde giriş, genel ekonomi, yönetim ve organizasyon, sürdürülebilir turizm, turizm işletmeciliği, turizm coğrafyası, rekreasyona giriş, rekreasyon psikolojisi, rekreasyon yönetimi ve rekreasyon liderliği gibi turizm ve rekreasyon alanıyla ilgili derslerden oluşmaktadır. Yabancı dil olarak Almaca Rusça ve İngilizce derslerinin verilmesiyle birlikte farklı bir dil olan Farsça dilinin verildiği de görülmektedir. Bu üniversitede verilen seçmeli derslerin turizm ile alakalı derslerin olması sonucuna ulaşılmıştır.
Harran Üniversitesi	Bu müfredatta turizm ve rekreasyon temelli derslerinin yanında yiyecek içecek işletmeciliği üzerine dersinin bulunduğu görülmektedir. Seçmeli dersler de ise kostüm ve makyaj, yaratıcı drama, eğitsel oyunlar gibi derslere önem verildiği anlaşılmaktadır. Yabancı dil grubunda Fransızca, Almanca ve İngilizce dersleri bulunmaktadır.

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 4. Rekreasyon Yönetimi Ders Müfredatlarının Analizi (devamı)

Üniversite Adı	Ders Müfredatlarının Analiz İçerikleri
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	Müfredatta rekreasyona giriş, rekreasyon yönetimi, rekreasyonel liderlik gibi rekreasyon temelli derslere ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bununla birlikte yabancı dil olarak sadece İngilizce dersinin olduğu görülmektedir. Seçmeli dersler de spor ve turizm temelli derslerinin verilmesinin yanında formasyon dersleri de verilmektedir.
Siirt Üniversitesi	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatına bakıldığında rekreasyon, turizm ve ekonomi temelli derslere ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Seçmeli ders grubunda dijital rekreasyon, rekreasyonda zaman yönetimi, macera rekreasyonu ve toplam kalite yönetimi gibi farklı dersleri bulunmaktadır. Bununla birlikte yabancı dile de önem verildiği görülmektedir.
Sinop Üniversitesi	Zorunlu ve seçmeli ders grubuna bakıldığında zorunlu olan derslerin sayısının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Zorunlu olan dersler de turizme giriş, genel işletme, yönetim ve organizasyon, insan kaynakları yönetimi gibi derslerin bulunmasıyla birlikte rekreasyon temelli (rekreasyona giriş, terapötik rekreasyon, animasyon, uygulamalı oyunlar, rekreasyon ve çevre, rekreasyon pazarlaması) derslere de önem verildiği anlaşılmaktadır. Müfredatta bulunan dersler arasında mezuniyet projesi ve staj dersi zorunlu bir halde bulunmaktadır. Seçmeli ders grubu ve yabancı dil grubunda ise genel ekonomi, ritim ve dans eğitimi, halk oyunları, su sporları ile çocuk gelişimi ve rekreasyonu, Almanca, İngilizce ve Rusça gibi derslerin verildiği görülmektedir.
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatının incelenmesi sonucunda zorunlu derslerde rekreasyon ve turizm temelli derslerin ön plana çıktığı görülmüştür. Bu müfredatta yiyecek içecek servisi dersi de bulunmaktadır. Yabancı dil grubunun çeşitliliğinin artırılması öngörülebilir. (Örneğin Rusça, Almanca). Müfredatın incelenmesi sonucunda formasyon eğitimi öneme verilmesi rekreatif faaliyetlerinin profesyonel bir şekilde aktarımı için önem arz etmektedir.

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Müfredat Önerisi isimli araştırmasında rekreasyon kavramının Türkiye’de olması gerekliliğinden ve ders müfredatından bahsetmiştir. Ayrıca çok disiplinli bir alan olan rekreasyonda ders çeşitliliğinin fazla olması gerekliliği sonucuna ulaşmıştır.

Tütüncü, Akgündüz ve Yeşilyurt (2019) tarafından yapılan çalışmada turizm ve rekreasyon eğitim müfredatlarını incelenmiş, müfredatların belli periyotlarla güncellenmesi gerekliliği sonucuna varılmıştır. Diğer bir başka çalışma Tokgöz ve Gülcan (2022) tarafından yapılmış olup rekreasyon eğitim öğretim programları analiz edilmiş ve SOKÜM (Somut Olmayan Kültürel Miras) değerlerinin de içinde olduğu yeni müfredatların oluşturulması sonucuna ulaşılmıştır.

3. Yöntem

Yapılan çalışma da Türkiye’de Turizm Fakülteleri’nde, Uygulamalı Bilimler Fakültesi’nde ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’nda bulunan Rekreasyon Yönetimi Bölümlerinin müfredatlarının eksik ve yetersiz olduğu bilgisi öngörülmüştür. Bu öngörümüzün temel sebebi daha önce yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular ve bu alanda uzun yıllardır çalışma yapan akademisyenlerin görüşleri

gösterilebilir. Diğer ülkelerde yapılan araştırmalar sonucunda rekreasyon yönetimi bölümleri yok denilecek kadar çok az sayıdadır. Çoğu ülkede rekreasyon adı altında bölümler yer almaktadır. Bu da rekreasyon yönetimi ile rekreasyon bölümlerinin karşılaştırılmasının doğru olmayacağından uluslararası bir karşılaştırma yapılmamıştır. Çalışmada nitel olan belge taraması ve içerik analizi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma kapsamında kullanılmış olan kaynaklar ilgili literatür taraması sonucunda elde edilmiştir. Çalışmanın içeriği dikkate alınarak daha önceden yapılmış olan kaynaklar incelenip araştırılmıştır. Sonrasında Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün bulunan üniversitelerin internet sayfaları üzerinden, Bologna Bilgi Sistemleri kayıtlarından ve ilgili üniversitedeki bölüm hocalarından ders müfredatları istenmiştir. Ayrıca buna ek olarak YÖK Atlas ve YÖK Akademik veri tabanları taranmış gerekli bilgiler analiz edilip tablo haline getirilmiştir. Araştırmanın verilerine bakıldığında Ekim 2023-Mart 2024 dönemlerinde Türkiye’de bulunan üniversitelerin, web üzerinden kurumun sayfasından tarama sonucunda elde edilmiş olan 20 üniversitenin, rekreasyon yönetimi bölümleri incelenmiştir. Bu 20 üniversite çalışmanın veri kaynağı olmuştur.

Tablo 5. Örnek Bir Rekreasyon Yönetimi Ders Müfredat Önerisi

Ders Adı	Ders Adı	Ders Adı	Ders Adı
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi- I	Rekreasyon Psikolojisi	Rekreasyon Pazarlaması	Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım
Bilgisayar- I	Doğa Koruma	Halkoyunları	Mesleki Etik
Mesleki Yabancı Dil-I	Genel Müzik Bilgisi	Enstrüman Eğitimi	Turizm ve Rekreasyon Mevzuatı
Turizme Giriş	Genel Ekonomi	Turizm ve Rekreasyon Ekonomisi	Çocuk Gelişimi ve Rekreasyonu
Genel İşletme	Almanca- III	Fiziksel Etkinlikler	Mezuniyet Projesi I
Temel Sanat ve Estetik Bilgisi	Rusça- III	Rekreasyon ve Sosyal Medya	Finansal Yönetim
Türk Dili- I	Diksiyon ve Ses Eğitimi	Almanca- V	Doğu Kültürleri ve Sporları
Yabancı Dil İngilizce- I	Yabancı Dil (İngilizce)-IV	Rusça- V	Rekreasyonda
Almanca- I	İnsan Kaynakları Yönetimi	Yabancı Dil (İngilizce)-VI	Güncel Konular
Rusça- I	Rekreasyon Sosyolojisi	Animasyon-II	Almanca- VII
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi- II	Açık Alan Rekreasyonu	Araştırma Yöntemleri	Rusça- VII
Mesleki Yabancı Dil-II	Terapötik Rekreasyon	Rekreasyonel Liderlik ve Grup Yönetimi	Yabancı Dil (İngilizce)-VIII
Rekreasyona Giriş	Tiyatro Kuramı	Uygulamalı Oyunlar	Staj
Davranış Bilimleri ve İletişim	Ritim ve Dans Eğitimi	Fotoğrafçılık	Mezuniyet Projesi II
Rekreasyon ve Çevre	Halk Bilimi	Gastronomi	Uygulamalı Girişimcilik
Türk Dili- II	Almanca- IV	Temel Denizcilik ve Yelkencilik Bilgisi	Drama
Yabancı Dil İngilizce- II	Rusça- IV	Çevre Felsefesi	Rekreasyon Planlama ve Politikaları
Almanca- II	Rekreasyon ve Tasarım	Almanca- VI	İnovasyon
Rusça- II	Yabancı Dil (İngilizce)-V	Rusça- VI	Ekoturizm
Yabancı Dil (İngilizce)-III	Animasyon-I	Yabancı Dil (İngilizce)-VII	Almanca- VIII
Turizm Coğrafyası	Kentleşme ve Rekreasyon	İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku	Rusça- VIII
Yönetim ve Organizasyon	Su Sporları	Rekreasyon Alanlarında Hijyen ve Sanitasyon	

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

4. Bulgular

Türkiye’de Rekreasyon Yönetimi Bölümü lisans programları incelendiğinde (Tablo 1) 20 üniversitede ve 21 fakülte ve yüksekokulunda yer aldığı görülmektedir. 16 bölümün fakülte de 5 bölümün ise yüksekokulda eğitimine devam ettiği anlaşılmaktadır. İlk açılan Rekreasyon Yönetimi Bölümü lisans programı 2010 yılında Ankara ‘da Gazi Üniversitesi bünyesinde eğitim hayatına başlamıştır. 2018 yılından sonra 18 farklı yerde bu bölüm açılmıştır. Türkiye’de Rekreasyon Yönetimi Bölümünün bulunduğu üniversitelerde çalışan akademisyen bilgileri incelenmiştir. İncelenmiş olan akademisyen bilgilerinde birçok akademisyenin doktora mezunu olduğu görülmektedir. Üniversitelerde çalışan akademisyenlerin unvanlarına bakıldığında toplamda 17’sinin Profesör olduğu görülmekle beraber 40’nın Doçent, 28’in Doktor Öğretim Üyesi, 22’sinin Araştırma görevlisi ve 3 tanesinin öğretim görevlisi olduğu görülmektedir. En çok akademisyenin Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinde olduğu, en az akademisyenin ise Pamukkale Üniversitesi ile Harran Üniversitesinde olduğu anlaşılmaktadır. Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nde görev yapan akademisyenlerin eğitim bilgileri ile şu an bulundukları unvanlar araştırılmıştır. Araştırmalar sonucunda, bu bölümde görev yapan akademisyenlerin genellikle Gazi Üniversitesi, Akdeniz üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Hacı Bayram Veli Üniversitesinden mezun olduğu anlaşılmaktadır. Akademisyenlerin mezun oldukları yüksek lisans ve doktora programları incelendiğinde ise çoğunlukla turizm ve otelcilik, işletme, rekreasyon yönetimi, beden eğitimi ve spor, antrenörlük ve iktisat programlarından mezun olmuşlardır.

Tablo 2’de belirtilmiş olan Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün taban ve tavan puan aralıklarına bakıldığında en düşük 259,318 puan ile Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi olurken, en yüksek puanın 384,034 puan ile Akdeniz Üniversitesi olduğu anlaşılmaktadır. Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün bulunmuş olduğu 20 üniversite ve 21 fakülte ve yüksekokulda eğitim gören öğrenci ile ilgili bilgilerin incelenmesi sonucunda ise, bu bölümde toplamda eğitim gören 3360 öğrencinin 1305’i kadın, 2055’in erkek öğrenci olduğu görülmektedir. Bu durumda erkek öğrenci sayısının üniversitelerde kadın öğrenci sayılarına göre daha fazla olduğu saptanmıştır. Mezuniyet durumlarının araştırılması sonucunda da 11 üniversitenin toplamda 308 öğrencinin mezun verildiği bilgisine ulaşılmıştır. Rekreasyon Yönetimi Programları yüksek lisans ve doktora programları incelendiğinde (Tablo 3) 20 üniversite içinde sadece 6 üniversitede yüksek lisans programlarının olduğu ve 5 üniversitede de doktora programlarının olduğu görülmüştür. Yüksek lisans programı olan üniversiteler; Akdeniz Üniversitesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sinop Üniversitesi. Doktora programının bulunduğu üniversiteler ise; Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi’dir.

5. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma, Türkiye ‘de bulunan Rekreasyon Yönetimi Bölümü ders müfredatlarının incelenip müfredatlar

doğrultusunda derslere ulaşılarak Türkiye’de bulunulabileceği düşünülen Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nün derslerine odaklanılmıştır. Bu bölümünün Türkiye’de yeni olmasından dolayı bu alanda çalışma yok denilecek kadar az sayıda yer almaktadır. Bölüm ile ilgili ders seçimlerinin ve oluşturulacak olan müfredat önerisi için insanlara kazandırılması gereken bilgi ve becerileri göz önünde tutarak araştırma yapılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın yapılmış olduğu web sitelerinin detaylı bilgi vermediği özellikle de YÖK Atlas sayfasında bilgiler güncellenirken istenilen bilgilere detaylı bir şekilde ulaşılamamıştır.

Türkiye’de Rekreasyon Yönetimi Bölümü, 20 üniversitede ve 21 fakülte ile yüksekokulunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bölümün 16’sı fakültede 5’i ise yüksekokulunda faaliyete devam etmektedir. Bölüm ilk olarak 2010 yılında Ankara’da Gazi Üniversitesinde hayata geçirilmiştir. Bunun sonucunda zaman içerisinde 18 farklı yerde açıldığı görülmüştür. Türkiye çapında bulunan üniversiteler üzerinden araştırılması yapılan bu bölümün az üniversitede bulunduğu ve ilerleyen zamanlar da birçok üniversitenin sitesinde yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Türkiye’de faaliyet gösteren Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nde bulunan akademisyenlerin bilgileri incelendiğinde çoğunluğunun doktora mezunu olduğu görülmüştür. Üniversitelerde çalışan akademisyenlerin unvan durumlarında ise 17’sinin Profesör, 40’nın Doçent olmasıyla birlikte en az öğretim görevlisinin çalıştığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca bu üniversitelerde çalışan akademisyenlerde en çok ayrılan kadronun Doçent kadrosunda olduğu görülmüştür. Sonrasında bu akademisyenlerin eğitim bilgileri ile görev aldıkları bölümler incelenmiştir. Eğitim bilgilerine bakıldığında çoğunluğun Gazi Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi’nden mezun olduğu sonucuna varılmıştır. Akademisyenlerin mezun oldukları yüksek lisans ve doktora programlarında ise turizm ve otelcilik, işletme, rekreasyon yönetimi, beden eğitimi ve spor ile antrenörlük programları görülmekle beraber su ürünleri mühendisliği, kuaförlük eğitimi, büro yönetimi gibi alakası olmayan programlardan da mezun olan akademisyenlerde bulunmaktadır. Farklı alanlardan mezun olan akademisyenlerin bölümleri ve mezuniyet alanlarının uyuşmadığı gözlemlenmiştir. Rekreasyon Yönetimi Bölümü’nde eğitim gören öğrenciler üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilmiş olan bu araştırmada 20 üniversite, 21 fakülte ve yüksekokulunun puan aralıklarında en düşük puana sahip olan Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi olurken, en yüksek puana sahip olan 384,034 puan ile Akdeniz Üniversitesi olduğu anlaşılmaktadır. Verilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda puan farklılıklarının olması üniversitenin bulunduğu konum ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin bilgileri incelendiğinde ise toplamda 3360 öğrenci olmasıyla birlikte 1305’i kadın, 2055’ide erkek öğrenci olmaktadır. Bunun doğrultusunda erkek öğrenci sayısının kız öğrenci sayısından daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lise eğitimi gören kız öğrenci profilinin de bu bölüme teşvik edilmesi önerilmektedir. Bölümün bulunduğu üniversite sayısı az olduğundan dolayı toplamda mezun verdiği öğrenci sayısı 308 olup mezun veren üniversite sayısı

ise 11 olmaktadır. Rekreasyon Yönetimi Bölümü'nün yüksek lisans ve doktora programlarının bulunduğu üniversiteler incelenmiştir. İncelenmesi yapılmış olan 20 üniversite içinde 6 üniversite de yüksek lisans, 5 üniversite de doktora programları bulunmaktadır. Rekreasyon Yönetimi Bölümü ile ilgili bu programların çok az olduğu düşünülmekle birlikte bu programların yayılması için gerekli olan çalışmaların yapılması önerilmektedir.

5.1. Pratik Çıkarımlar

Rekreasyon yönetimi ile ilgili gerekli araştırmalar yapıldığında, bölüm ders içeriklerinin eksik ve yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular (Tablo 4), günümüzde giderek artan bir öneme sahip olan rekreasyon alanları ve bölümleri için değerli bir yol haritası sağlamaktadır. Rekreasyon, insanların boş zamanlarını aktif bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanırken, fiziksel ve zihinsel sağlık, sosyal bağlantı ve genel yaşam kalitesi gibi önemli faktörlere katkıda bulunmaktadır. Bu sebeple, rekreasyon yönetimi bölümlerinin planlanması ve yönetilmesi, toplumların refahını artırmak ve insanların yaşam tarzlarını desteklemek için kritik bir rol oynamıştır. Araştırılan Rekreasyon Yönetimi Bölümü müfredatlarının analizine bakıldığında, Türkiye'de bu tür programların gelişmesine ve gençlerin bu tür programlara katılımına olumlu yönde katkılarının artacağı düşüncesi oluşmaktadır. Sonuç olarak ise rekreasyon yönetimi alanı gençlerin katılım oranını artırırken eğitim yönünden gelişmesine ve büyümesine olanak sağlamaktadır. Bununla birlikte rekreasyon yönetimi alanında hizmetler sunulması, nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda önemli bir yere sahiptir. Rekreasyon Yönetim Bölümünün müfredat gelişimi her iki alan için de fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle geliştirilecek veya planlanacak olan eğitim müfredatları önemli bir yer tutması beklenmektedir.

Türkiye'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Uygulamalı Bilimler Fakültesi ve Turizm Fakülteleri rekreasyon yönetimi bölümleri bünyesinde verilen rekreasyon eğitimi müfredatlarının, rekreasyon hizmetini sunabilecek niteliklere sahip elemanları yetiştirebilecek şekilde planlanması gerekmektedir (Tütüncü, 2008: 100). Rekreasyon Yönetimi Bölümü eğitimi, Türkiye'de sadece fakültelerde değil bazı diğer birimlerde de verilmektedir. Rekreasyon Yönetimi Bölümü eğitimi müfredatının alana uygun şekilde planlanması önem arz etmektedir. Üniversiteler de verilen eğitimin müfredatına bakıldığında, bu alanda eğitimi güzel bir şekilde almış ve gerekli eğitim seviyesine yükselmiş bireyler yetiştirmeyi amaçlayarak hazırlanmalıdır.

5.2. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar İçin Öneriler

Çalışma, kavramsal çerçeve açısından ulaşılabilen alan yazını ile sınırlı olmaktadır. Çalışma kapsamında Türkiye'de bulunan lisans düzeyinde rekreasyon yönetimi eğitimi veren üniversitelerin kendi internet sayfalarından bu bölüm ile ilgili ders müfredatlarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Türkiye'de ulaşılmış olan üniversite sayısı toplam da 20 adet üniversite ile sınırlıdır. Çalışmanın kısıtlaması Rekreasyon Yönetimi Bölümü için yapılan internet üzeri araştırmanın değerlendirme süresi Ekim 2023- Mart 2024 yılı ile sınırlı olmaktadır. Bu çalışma da bilgilerin toplanma aracı olan internet sayfalarının

içerik analiz yöntemiyle değerlendirilmesi sonucu ulaşılmış bilgiler ile sınırlı olmaktadır. Araştırmada belirlenen zaman aralığında üniversitelerde verilen dersler göz önüne alınarak, müfredatla ilgili değişiklikler veya yenilikler yapılabilir. Bu çalışma sonunda oluşturulan ve önerilen (Tablo 5) yeni derslerin çerçevesinde yeni müfredatlar hazırlanmalı veya mevcut müfredatlar güncellenerek eğitim kalitesi artırılması önerilmektedir. Bu süreçte uzman kişiler, akademisyenler, dış paydaşlar ve öğrencilerin fikir ve görüşleri alınarak yola devam edilmesi gerekmektedir.

Etik Beyan: Bu çalışma ikincil kaynaklar kullanılarak hazırlandığı için etik kurul iznine ihtiyaç yoktur. Aksi bir durumun tespiti halinde TO&RE Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazar(lar)ına aittir.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarların katkı oranı eşittir.

Çıkar Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Ağaoğlu, Y. S. (2002). *Türkiye'deki üniversitelerin rekreasyon programlarının geliştirilmesi*, Doktora Tezi, OMÜ, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Samsun, ss. 16-20
- Ağyar, E., Kalkan, A. & Çerez, H. (2012). Sağlık çalışanlarının sportif rekreasyona katılımlarının incelenmesi (Antalya araştırma ve eğitim hastanesi örneği). *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi* (12-15 Nisan 2012), Antalya.
- Festjens, A. & Janiszewski, C. (2015). The value of time. *Journal of Consumer Research*, 1(42), 178-195. <https://doi.org/10.1093/jcr/ucv021>
- Güçlü, N. (2001). Zaman Yönetimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 25/25, 87-106.
- Gülbahçe, Ö. (1996). *Boş zamanları değerlendirme alışkanlıkları*. Yüksek Lisans Tezi, Erzurum Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
- Gürbüz, M. & Aydın, A. H. (2012). Zaman kavramı ve yönetimi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-20.
- Hacıoğlu, N., Kaşlı, M., Şahin, S. & Tetik, N. (2008). *Türkiye'de Turizm Eğitimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- İç, O. (2004). *Kamu görevlilerinin sportif rekreasyon alışkanlıkları ile rekreasyon hakkında görüş ve beklentilerinin araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı. Trabzon.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon*. 4. Baskı, Ankara. Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. 6. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaoğlu, A. D. (2006). *Üst düzey yöneticilerin zaman yönetimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Endüstri Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Balıkesir.
- Kır, İ. (2007). Yükseköğretim gençliğinin boş zaman etkinlikleri. *KSÜ Örneği, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 307-328.
- Metin, T.C., Kesici, M. & Kodaş, D. (2013). Rekreasyon olgusuna akademisyenlerin yaklaşımları. *Journal of Yaşar University*, 30(8), 5021-5048.
- Şahin, C. K., Akten, S. & Erol, U. E. (2009). Eğildir meslek

- yüksekokulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.
- Tekin, A. (2003). *Bir rekreasyonel etkinlik olan doğa yürüyüşünün tekstil işgörenlerinin uyum düzeylerine etkisi*. (Doktora tezi), İstanbul Marmara Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Tokgöz, P., & Gülcan, B. (2022). Türkiye’de rekreasyon ve rekreasyon yönetimi lisans eğitim programlarının karşılaştırmalı analizi. *Tourism and Recreation*, 4(1), 50-57. <https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1130778>
- Tolukan, E. (2010). *Özel yetenekle ilgili bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin rekreasyonel aktivitelere katılımlarına engel olabilecek unsurların belirlenmesi*, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure And Recreation Management. (5th Edition)*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Tütüncü, Ö. (2008). Rekreasyon yönetimine yönelik üniversite düzeyinde bir müfredat önerisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1), 93-103. <https://doi.org/10.17123/atad.1024336>
- Tütüncü, Ö., Akgündüz, Y. & Yeşilyurt, C. (2019). Rekreasyon Yönetimi ve Turizm İşletmeciliği Bölüm Müfredatlarının Karşılaştırılması, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Prof. Dr. Hasan Olalı Turizm Sempozyumu Özel Sayısı, 30(12), 112-124. <https://doi.org/10.17123/atad.636862>
- Yükseköğretim Akademik Arama (YÖK Akademik), (2023, Ekim). *Akademisyen Profilleri*, <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/>, Erişim Tarihi: 22.10.2023.
- Yükseköğretim Program Atlası (YÖK Atlas), (2023, Ekim). *Lisans Programları*, <https://yokatlas.yok.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 21.10.2023.
- Zimmermann, J.A.M., Dupree, J. & Hodges, J.S. (2014). The delivery of recreation programs: students gain entry level management skills through service learning. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 14(4), 144-163. <https://doi.org/10.14434/josotl.v14i4.4761>
- Zorba, E. (2008). “Türkiye’de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi”, *Gazi Haber Dergisi*, Eylül, 4(3), 52- 55.

Extended Abstract

Raising future leaders in society and being able to donate them with their talents has been of great importance. Within the scope of this license, university programs must establish a close connection with leisure and recreation and assume their responsibilities for the conditions of interest and ability within their authority. All events related to this are attended to in numbers that are not numerous, and these situations are constantly renewed, and their permissions increase (Means, 1973, cited in Ağaoğlu, 2002). By providing recreation education, it is aimed to create creative, healthy individuals and societies by increasing the welfare level of people in all age groups by using the body correctly, with the help of all the habits he acquired during his childhood, and by adopting the correct values as a philosophy of life (Zorba, 2008). In addition, it is seen that individuals who have received recreation education are expected to be knowledgeable about people and recreational activities. First of all, it examined the psycho-social side of the individual and aimed to be knowledgeable about the anatomical structure of behavioral

sciences. It also aims to train knowledgeable, skillful, and qualified people who plan recreational activities that use sports technology, encourage participation in activities, and serve the health and cohesion of the society (Tütüncü, 2008).

The study shows that recreation leaves positive and positive effects on people's lives. It has been concluded that recreation creates a rich life experience along with its health benefits and contributes to social bonds. The benefits it provides show that it improves the quality of human life. Considering the benefits that recreation provides to human life, factors such as playing an important role, directing individuals to an effective lifestyle, and making individuals feel better in terms of health have an important place. It is seen that individuals who are trained in their field are needed in order to ensure and eliminate these factors.

It is still in its development stage, with the recent increase in interest and interest in the Department of Recreation Management in Türkiye, as well as the opening of Tourism Faculties due to the lack of personnel to provide services in this field. As a result, to accelerate the development of Recreation Management Departments and meet the personnel needs in this field, it is necessary to have a curriculum suitable for these departments. This study aims to examine the curricula of Recreation Management Departments in Türkiye in detail.

In the study, it was predicted that the curricula of the Recreation Management Departments in the Faculty of Tourism, the Faculty of Applied Sciences, and the School of Tourism Management and Hotel Management in Türkiye were incomplete and insufficient. In this regard, the purpose of the study was to determine the courses to be added to the curriculum of the newly opened recreation management department, along with the existing curriculum. Within the scope of the study, an attempt was made to access the course curricula related to this department from the websites of the universities that provide undergraduate recreation management education in Türkiye. The number of universities in Türkiye is limited to 20 in total. Limitation of the study: The evaluation period of the online research conducted for the Department of Recreation Management is limited to October 2023- March 2024.

In this research, recreation management undergraduate programs in Türkiye were examined in detail. It was concluded that the Recreation Management Department is located in 20 different universities and 21 faculties or schools. 16 of the recreation management departments continue their education at the faculty and 5 at the college. This department was first implemented at Gazi University in Ankara in 2010. As a result, it was seen that it was opened in 18 different universities over time. When the necessary research on recreation management was conducted, it was concluded that the course contents of the department were incomplete and insufficient. These findings provide a valuable road map for recreation areas and sections, which are increasingly important today. Recreation allows people to actively spend their free time, contributing to the important factors of physical and mental health, social connection, and overall quality of life. Therefore, planning and managing recreation management departments have played a critical role in

improving the well-being of societies and supporting people's lifestyles. Looking at the analysis of the researched Recreation Management Department curricula, it is thought that their positive contribution to the development of such programs in Türkiye and the participation of young people in such programs will increase. As a result, the field of recreation management increases the participation rate of young people and allows them to develop and grow in terms of education. In addition, providing services in the field of recreation management has an important place in training qualified personnel. When the result is achieved, the curriculum needs to improve in both aspects. The curriculum development of the Department of Recreation Management will benefit both areas. For this reason, the educational curricula to be developed or planned have an important place.